

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 31CoKR/5/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2121204531
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Lucia Mizerová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2121204531.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: Mgr. Lucia Mizerová a sudcov: JUDr. Erika Tischlerová a JUDr. Ľubomír Bundzel, v právnej veci žalobkyne: Mgr. Jana Petrášová Laiferová, so sídlom Royova 9, Piešťany, IČO: 30 789 702, správca úpadcu Zajo Outdoor, s. r. o., v konkurze, so sídlom 29. augusta 1646/6, Galanta, IČO: 47 116 099, proti žalovanému: Zajo Design, s. r. o., so sídlom 29. augusta 1646/6, Galanta, IČO: 51 695 529, zastúpenému splnomocnencom: Advokátska kancelária TIMAR & partners, s. r. o., so sídlom P. Pazmáňa 2367/17A, Šaľa, o určenie neúčinnosti právnych úkonov a vydanie plnenia do konkurznej podstaty, na odvolanie žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava č. k. 36Cbi/8/2021-488 zo dňa 11.5.2022 - voči výroku II. o náhrade trov konania, t a k t o

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II. o náhrade trov konania zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvej inštancie výrokom I. konanie zastavil a výrokom II. rozhodol o náhrade trov konania tak, že žalovanému sa náhrada trov konania nepriznáva.

Rozhodnutie súd odôvodnil právne aplikáciou ust. § 144, § 145 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a vecne tým, že žalobkyňa sa žalobou doručenou súdu dňa 4.8.2021 domáhala určenia neúčinnosti právneho úkonu úpadcu a vydania plnenia do konkurznej podstaty v zmysle Zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Písomným podaním zobrala žalobu v celom rozsahu späť a žiadala konanie zastaviť. O náhrade trov konania žiadala rozhodnúť tak, aby ich súd žalovanému nepriznal, a to jednak s poukazom na § 257 CSP, ako aj na vyjadrenie samotného právneho zástupcu žalovaného, ktorý sa vyjadril, že v prípade späťvzatia žaloby si nebude uplatňovať náhradu trov konania. Na základe uvedeného súd konanie zastavil.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 257 CSP tak, že žalovanému nepriznal ich náhradu nakoľko dospel k záveru, že tu existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré súd výnimočne v zmysle § 257 CSP náhradu trov konania neprizná. Za dôvody hodné osobitného zreteľa súd uviedol špecifické okolnosti sporu a skutkového stavu, ktorý bol ustálený až v priebehu konania a z ktorého dôvodu došlo k späťvzatíu.

Proti tomuto uzneseniu v rozsahu jeho výroku II., ktorým súd rozhodol o náhrade trov konania podal žalovaný prostredníctvom svojho právneho zastúpenia odvolanie, ktorým sa domáhal, aby odvolací súd v napadnutej časti uznesenie súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalovanému prizná náhradu trov konania voči žalobkyne v plnej výške, prípadne aby v napadnutej časti uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Dôvodil, že rozhodnutie súdu je nepreskúmateľné

a arbitrárne, a súčasne súd vec nesprávne právne posúdil, keď rozhodol v rozpore s ustálenou súdnou praxou, a vec nesprávne skutkovo vyhodnotil (§ 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP). Poukázal na to, že z odvolaním napadnutého uznesenia vyplýva iba to, že podľa súdu existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by nemal priznať žalovanému náhradu trov konania, za ktoré dôvody súd považuje „špecifické okolnosti sporu a skutkového stavu, ktorý bol ustálený až v priebehu konania a z ktorého dôvodu došlo k späťvzatiu žaloby“. Takého odôvodnenie je v rozpore s ustálenou súdnou praxou, keď je nepochybné, že procesné zastavenie konania (bez zreteľa na úspech, ktorý nie je možné posudzovať, vzhľadom na to, že konanie bolo zastavené po úkonoch súdu podľa ust. § 167 CSP a žalovaný nárok neuznal), zavinila žalobkyňa, a preto je procesne povinná nahradiť trovy konania žalobkyňa. Súčasne ak chcel súd aplikovať ust. § 257 CSP, ktoré sa aplikuje ako výnimka z pravidla (ust. § 256 ods. 1 CSP) za zavinené zastavenie konania, mal súd túto aplikáciu aj riadne odôvodniť spôsobom nevzbudzujúcim pochybnosti, a súčasne ak súd uvádza, že dôvodom na nepriznanie nároku na náhradu trov konania žalovanému sú „špecifické okolnosti sporu a skutkového stavu, ktorý bol ustálený až v priebehu konania, a z ktorého dôvodu došlo k späťvzatiu žaloby“, potom mal náležite uviesť, ktoré to sú, keď žalovaný nedal dôvod na podanie žaloby a tvrdenia žalobkyne v späťvzati žaloby o neštandardných účtovných operáciách či neposkytovaní súčinnosti, sa nikdy nepreukázali v žiadnom konaní, a išlo iba o subjektívne tvrdenia žalobkyne. Civilný sporový poriadok je ovládaný zásadou tzv. formálnej pravdy a zásadou kontradiktórnosti, ktoré kladú oveľa väčšiu zodpovednosť na strany, aby navrhovali dôkazy, ktorých vykonaním sa preukáže nimi tvrdená skutočnosť (pravda). Už v rámci žaloby je zrejmé, že žaloba bola chaotická, a na to, že žalobkyňa má právnické vzdelanie ako správkynia konkurznej podstaty má konať s odbornou starostlivosťou, bola povinná už pri podaní žaloby uvádzať rozhodné skutkové tvrdenia, a pravdivo a úplne opísať skutkové tvrdenia (ust. § 132 CSP), pričom žalobkyňa síce podala 20- stranovú žalobu, avšak mimo merita veci, a bez príčinnej súvislosti k aplikácii ust. § 57 a nasl. Zákona o konkurze a reštrukturalizácii, na čo žalovaný poukázal v rámci svojich vyjadrení podľa ust. § 167 CSP, a ktoré sa do posúdenia súdu v uznesení žiadnym spôsobom nepremietli. Súd iba mechanicky prevzal tvrdenia žalobkyne v späťvzati žaloby, bez toho, aby vykonal náležité skutkové vyhodnotenia, ktoré si vyžaduje aplikácia ust. § 257 CSP, tak ako to vyplýva z ustálenej súdnej praxe v oblasti náhrady trov konania. Za takýto dôvod na aplikáciu ust. § 257 CSP nie je možné považovať ani mailovú správu právneho zástupcu žalovaného, ktorý žalobkyňu ako správkyniu konkurznej podstaty dňa 9.5.2022 napísal „v nadväznosti na Vašu správu nižšie Vám oznamujem, že v prípade, ak vezmete žaloby v nižšie uvedených konaniach späť (36Cbi/7/2021, 36Cbi/8/2021, 36Cbi/9/2021), žalovaný si nebude uplatňovať trovy konania voči úpadcovi, t.j. tieto v rámci ust. § 262 ods. 2 CSP vyčísli na sumu 0,00 eur, teda bude konať tak, aby nevznikla pohľadávka titulom trov konania voči žalobcovi“, nakoľko žalovaný sa nevzdal nároku na náhradu trov konania (ust. § 255 až ust. § 257 CSP), ale vyjadril sa k výške podľa ust. § 262 ods. 2 CSP, čo je zrejmé z textu správy. Preto súd prvej inštancie o nároku žalovaného na náhradu trov konania podľa ust. § 256 ods. 1 CSP rozhodol nesprávne, vec nesprávne skutkovo vyhodnotil a nesprávne právne posúdil v rozpore s ustálenou súdnou praxou vyšších súdnych autorít (najmä R 49/1993) a svoje rozhodnutie nedostatočne zdôvodnil.

Žalobkyňa odvolací návrh nepodala. K doručenému odvolaniu žalovaného sa písomne vyjadrila, pričom navrhovala, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku II. ako vecne správne potvrdil. Uviedla, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne a právne správne, čo do postupu súdu, skutkového vyhodnotenia veci a jeho právneho posúdenia. Právny zástupca žalovaného JUDr. Tibor Timár vo svojej mailovej korešpondencii zo dňa 9.5.2022 oznámil žalobkyňu že: „V nadväznosti na Vašu správu nižšie Vám oznamujem, že v prípade, ak vezmete žaloby v nižšie uvedených konaniach späť (36Cbi/7/2021, 36Cbi/8/2022, 36Cbi/9/2021), žalovaný si nebude uplatňovať trovy konania voči úpadcovi, t.j. tieto v rámci ust. § 262 ods. 2 CSP vyčísli na sumu 0,00 EUR, teda bude konať tak, aby nevznikla pohľadávka titulom trov konania voči žalobcovi“. Z tejto komunikácie vyplýva, že žalovaný si nárok na priznanie trov konania neuplatňuje, a preto nebol dôvod žalovanému nárok na úhradu trov priznať. Pokiaľ by si žalovaný uplatnil nárok na náhradu trov konania a nešlo by o dôvody hodné osobitného zreteľa, súd by mu náhradu trov konania priznal. Žalovaný si však po dohode so žalobcom a splnení podmienky späťvzatia žalôb zo strany žalobcu náhradu trov neuplatňoval; trovy vyčísli na 0 eur, čiže žalobkyňa má za to, že došlo k mimosúdnej dohode, preto súd rozhodol o nepriznaní trov konania. Pokiaľ by súd priznal žalovanému náhradu trov konania a tento si následne vyčísli náhradu trov konania na 0 eur, bolo by nanajvýš nevhodné. Trvať aj za takejto procesnej situácie na dvojstupňovom rozhodovaní, t.j. uznesení sudcu o priznaní trov konania a uznesení vyššieho súdneho úradníka o výške trov konania v sume 0 eur, by bolo nelogické, nevhodné a viedlo k zbytočným preťahom v konaní (čl. 17 CSP).

Súd preto v súlade so zásadou hospodárnosti, účelnosti a rýchlosti konania rozhodol o nepriznaní trov konania. Uvedená aplikácia zásady hospodárnosti zakotvená v CSP vyplýva aj z bežnej rozhodovacej praxe súdov. Žalobkyňa sa tiež stotožňuje s rozhodnutím súdu, že v danom prípade sú vzhľadom na špecifické skutkové okolnosti sporu a skutkového stavu, ktorý bol ustálený až v priebehu konania dané dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 CSP. Na základe vykonanej daňovej kontroly v spoločnosti Zajo Outdoor, s.r.o. na daň z pridanej hodnoty za rok 2019 Daňový úrad Trnava, pobočka Piešťany dospel k zisteniam uvedeným v Oboznámení daňového subjektu so zistenými skutočnosťami a spôsobe ich zistenia zo dňa 2.7.2021 a v Protokole z daňovej kontroly zo dňa 28.7.2021, že úpadca nadobudol tovar od dodávateľa cargo-partner GmbH, Rakúsko a neodviedol DPH vo výške 629.443,60 eur. K uvedeným zisteniam dospel daňový úrad na základe kontroly účtovných dokladov úpadcu za rok 2019, ktoré odovzdal úpadca správcovi a ktoré následne konkurzný správca odovzdal daňovému úradu. Konkurzný správca nemal pochybnosť o zisteniach vykonaných daňovým úradom na základe úpadcom predložených dokladov a z dôvodu, že zákonom 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej len „ZKR“) stanovená prekluzívna lehota na podanie odporovacej žaloby by uplynula dňa 6.8.2021, bol povinný konať s odbornou starostlivosťou a podať odporovaciu žalobu. Konkurzný správca od vydania Protokolu daňovým úradom, ktorým bola daňová kontrola ukončená do uplynutia zákonom stanovenej prekluzívnej lehoty mal celkom 8 dní na podanie odporovacích žalôb. Po predložení ďalších dokladov a dôkazov konateľom úpadcu Jurajom Králikom dňa 8.9.2021 daňový úrad preveril svoje zistenia z daňovej kontroly prostredníctvom Medzinárodnej výmeny informácií a daňový úrad následne vydal Rozhodnutie č. 100604492/2022 zo dňa 28.3.2022, Rozhodnutie č. 100605008/2022 zo dňa 28.3.2022, Rozhodnutie č. 100605600/2022 zo dňa 28.3.2022, Rozhodnutie č. 100605912/2022 zo dňa 28.3.2022, ktorými bol vyrubený rozdiel dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie marec, jún, september, december 2019, v sume 0,00 eur, teda nie 629.443,60 eur ako to bolo uvedené v Oboznámení daňového úradu zo dňa 2.7.2021 a Protokole daňového úradu zo dňa 28.7.2021. Z uvedeného dôvodu žalobkyňa zobrala žalobu späť. Navyše žalobkyňa na základe rovnakých skutkových okolností zobrala späť aj žaloby o určenie neúčinnosti právnych úkonov v súdnych konaniach vedených na Okresnom súde Trnava, pod sp. zn. 36Cbi/7/2021 proti žalovanému Zajo Investment, s.r.o., pod sp. zn. 36Cbi/9/2021 proti žalovanému Juraj Králik a pod sp. zn. 26Cbi/7/2021 proti žalovanému Všeobecná úverová banka, a.s. V predmetnom konaní bolo predmetom odporovania právnym úkonom podľa ZKR (lex specialis) na základe žaloby podanej konkurzným správcom. Postavenie konkurzného správcu upravuje ZKR. Konkurzný správca je povinný zistiť a zaistiť majetok úpadcu, speňažiť ho a ukončiť konkurzné konanie kolektívnym uspokojením veriteľov úpadcu (§ 73 ods. 1 ZKR). Konkurzný správca je povinný preskúmať všetky dlžníckove právne úkony (vychádzajúc zo správcovi dostupných a úpadcom odovzdaných dokladov) a v prípade možnej odporovateľnosti týchto úkonov uplatniť odporovateľnosť aj súdnou cestou. Úpadca pritom správkyni neposkytol požadovanú súčinnosť, pričom vzhľadom na prekluzívnu lehotu uplatnenia odporovateľnosti podľa ZKR, konkurzný správca v intenciách svojich povinností vyplývajúcich zo ZKR musí napriek neúplnosti podkladov od úpadcu odporovateľnosť uplatniť včas na súde. Na uvedené skutočnosti je potrebné prihliadať ako na dôvody hodné osobitného zreteľa. V prípade, ak by daňový úrad po ukončení kontroly a zistení vyjadrených v Oboznámení daňového úradu zo dňa 2.7.2021 a v Protokole daňového úradu zo dňa 28.7.2021 vydal rozhodnutie, ktorým by úpadcovi vyrubil daň z pridanej hodnoty vo výške 629.443,60 eur a konkurzný správca by nepodal odporovaciu žalobu, išlo by o vážne porušenie povinností správcu konať s odbornou starostlivosťou. Nakoľko Daňový úrad Trnava, pobočka Piešťany vydal horeuvedené rozhodnutia o výške vyrubenej rozdielu dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie marec, jún, september, december 2019, v sume 0,00 eur, došlo tým k ustáleniu skutkového stavu až v priebehu konania o odporovateľnosť právnych úkonov. V uvedených skutočnostiach je výnimočnosť okolností a dôvodov hodných osobitného zreteľa pri rozhodovaní o trovách konania. Navyše úpadca trovy konania aj v prípade ich priznania nemôže uspokojiť, nakoľko trovy konania sú vylúčené z uspokojenia v zmysle § 100 ods. 2 písm. b) zák. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii. Vzhľadom na vedenie účtovníctva úpadcom a nezrovnalosti, kvôli ktorým došlo k daňovej kontrole na DPH za zdaňovacie obdobie 2019, ako aj vzhľadom na výsledky kontroly uvedenej daňovým úradom v Oboznámení, žalobkyňa, vzhľadom na jej povinnosť konať s odbornou starostlivosťou, bola nútená počítať s daňovým nedoplatkom, o ktorom malo byť účtované už v roku 2019 a ktorý sa mal premietiť aj do účtovnej závierky zostavenej k 31.12.2019, ako aj v počiatočných stavov v účtovníctve úpadcu ku dňu 1.1.2020 a následne do mimoriadnych účtovných závierok predkladaných úpadcom k 31.3.2020, k 27.4.2020 a k 30.4.2020. Žalobkyňa pri podaní žaloby vychádzala zo zistení daňového úradu, uvedených v Oboznámení, ktorého úlohou je správa a kontrola daní. Nemala dôvod spochybňovať závery zistení daňového úradu. Následná nesprávnosť zistení daňového orgánu nemôže byť pripočítaná v jej neprospech. Úpadca, resp. jeho

konateľ Juraj Králik, nebol súčinný pri predkladaní požadovaných dokladov správkyni. Žalobkyňa v tejto súvislosti poukazuje na výzvu súdu na poskytnutie súčinnosti správcovi zverejnenú v Obchodnom vestníku č. 115/2021 dňa 16.6.2021. Navrhuje súdu ako dôkaz priložiť spis vedený na Okresnom súde Trnava, sp. zn. 25K/4/2020, kde sú najmä, nie však výlučne v podaniach konkurzného správcu zo dňa 23.1.2021, 23.7.2021, podrobne uvedené, ktoré povinnosti konateľ úpadcu napriek výzve súdu nespĺnil, pričom konkurzný správca navrhol súdu uloženie pokuty konateľovi úpadcu Jurajovi Králikovi. V podaní konkurzného správcu v konkurznom konaní vedenom na Okresnom súde Trnava, sp. zn. 25K/4/2020 zo dňa 23.1.2021 sú podrobne uvedené sporné skutočnosti týkajúce sa napr. správnosti účtovných závierok za rok 2018 predložených úpadcom v dvoch verziách a vyjadrenie správcu k záverom znaleckého posudku č. 84/2020 vypracovaného spoločnosťou CORPORA, a.s. k spôsobu účtovania softwaru a vystaveniu faktúr úpadcom spriaznenej spoločnosti DM Investment, s.r.o. Za neštandardnú účtovnú operáciu konkurzný správca považuje faktúru vystavenú úpadcom spriaznenej osobe Zajo Design, s.r.o., (ktorá pokračuje v rovnakom predmete činnosti – predaji outdoorového oblečenia a dosahuje zisk) s označením FV 17687/2020 zo dňa 20.4.2020 v celkovej výške 1.639.038,19 eur a FV 11337/2020 zo dňa 15.4.2020 vo výške 302.415,12 eur. Táto faktúra bola zaúčtovaná úpadcom, stornovaná, avšak v skladovej evidencii predloženej A. B. Okresnému súde Trnava a správcovi dňa 16.7.2021 nie sú, napriek ich zaúčtovaniu, tieto transakcie uvedené. V dokumente nazvanom Vysvetlenie k.doc sú teda uvedené ďalšie príklady chybné zaúčtovaných transakcií. V prípade potreby správca súdu predloží ďalšie dôkazy. Ostatné špecifiká prípadu sú podrobne uvedené aj v predchádzajúcich podaniach a dôkazoch predložených žalobkyňou v príslušnom súdnom konaní.

Ďalšie vyjadrenia strany v odvolacom konaní nepodalí.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom – stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie v napadnutej časti vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie v čase jeho podania pripúšťal (§ 357 písm. m/ CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a po oboznámení sa s obsahom spisového materiálu dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné, v dôsledku čoho nevyhnutné uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a rozhodnutie (§ 389 ods. 1 písm. b/ CSP, § 391 ods. 1 CSP).

Nakoľko výrok I. uznesenia súdu prvej inštancie nebol napadnutý odvolaním, je v tejto časti rozhodnutie súdu prvej inštancie právoplatné.

Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, s poukazom obsah preskúmaného rozhodnutia, jeho odôvodnenie a žalovaným uplatnenú odvoláciu argumentáciu bolo posúdiť, či súd prvej inštancie dospel k správnym skutkovým a právnym záverom odôvodňujúcim rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania v zmysle § 257 CSP tak, že žalovaný nemá nárok na náhradu trov konania.

Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

Vo všeobecnosti platí, že náhradu trov konania ovláda zásada úspechu vo veci (§ 255 ods. 1 a 2 CSP), ktorá je doplnená zásadou procesnej zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Výnimkou v tomto smere je ustanovenie § 257 CSP, podľa ktorého súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Vtedy súd nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu na náhradu trov konania, resp. nemusí zaviazat' stranu, ktorá spôsobila vznik trov svojim zavinením, aby tieto trovy nahradila protistrane. Nakoľko použitie ust. § 257 CSP negatívne dopadá na stranu

sporu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania, musí aplikácia tohto ustanovenia zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať výnimočný charakter.

Zákon pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 CSP vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok, a to 1. dôvody hodné osobitného zreteľa a 2. výnimočné okolnosti, ktoré pojmy však bližšie nešpecifikuje, ich výklad ponecháva na súdnu prax. Ust. § 257 CSP však nemožno považovať za ustanovenie, ktoré by zakladalo voľnú možnosť jeho aplikácie, ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, kde sa tieto často vyskytujú, a tento dôvod je daný charakterom tohto konania alebo tejto procesnej situácie. Súd pri aplikácii tohto ustanovenia skúma aj dôvody, ktoré žalobcu viedli k podaniu žaloby, postoj strán v konaní, plnenie si ich procesných povinností. Ust. § 257 CSP teda slúži na to, aby bolo možné postihnúť situácie, kedy je nespravodlivé, aby ten, kto dôvodne bránil svoje porušené alebo ohrozené práva alebo právom chránené záujmy, dostal náhradu trov, ktoré pri tejto činnosti účelne vynaložil. Ustanovenie má slúžiť na odstránenie neprimeranej tvrdosti, teda na dosiahnutie spravodlivosti pre strany sporu, pokiaľ ide o vedenie súdneho konania a jeho výsledok.

V predmetnej veci vzala žalobkyňa podanú žalobu späť. Súd prvej inštancie nepriznanie náhrady trov konania žalovaného odôvodnil len tým, že v danej veci existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, ktorými sú špecifické okolnosti sporu a skutkového stavu, ktorý bol ustálený až v priebehu konania a z ktorého dôvodu došlo k späťvzatiu. Súd prvej inštancie však v napadnutom uznesení neuviedol, v čom konkrétne mali spočívať špecifiká danej veci, odôvodňujúce nepriznanie náhrady trov konania sporovej strane, ktorá zastavenie sporového konania nezavinila. Súd neuviedol žiadne svoje myšlienkové úvahy, prečo má v predmetnej veci aplikácia ust. § 257 prednosť pred aplikáciou ust. § 256 CSP, jeho konštatovanie je iba všeobecné, nerozoberajúce individuálne okolnosti danej právnej veci. Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v napadnutej časti tak obsahuje zásadné medzery, kedy sa súd dostatočne nevyporiadal s danou procesnou situáciou a náležite sa myšlienkovito nevyporiadal s jej právnym posúdením.

Právo na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je pritom jednou zo súčastí základného práva na spravodlivý proces, zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Toto právo je podľa judikatúry Ústavného súdu SR implikované aj v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Práve odôvodnenie je tou časťou rozsudku, v ktorej súd vysvetľuje, akým spôsobom a z akých dôvodov dospel ku konkrétnemu rozhodnutiu. Dostatočné odôvodnenie je nevyhnutné aj z pohľadu práva neúspešnej strany namietať konkrétne skutkové alebo právne závery súdu pri uplatňovaní prípadných opravných prostriedkov. Civilný sporový poriadok v ustanovení § 220 ods. 2 CSP upravuje základné obsahové náležitosti a kvalitatívne požiadavky na odôvodnenie rozsudku tak, aby z neho bola zrejmá jeho opodstatnenosť, zákonnosť a spravodlivosť.

Rozhodovanie o náhrade trov konania je súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR môže postupom, ktorý nie je v súlade so zákonom, porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu. Z uvedeného vyplýva, že aj rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania je potrebné primerane odôvodniť. Odôvodnenie rozhodnutia o trovách konania je potrebné posudzovať v kontexte celého rozhodnutia. Podľa uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 67/2010, aj na rozhodnutie o náhrade trov konania sa vzťahuje, že právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, čo jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry EŠLP.

Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania v rozsudku má pritom povahu uznesenia. Avšak v zmysle ust. § 234 ods. 2 sa aj na uznesenie primerane použijú ustanovenia o rozsudku.

Práve odôvodnenie je tou časťou rozhodnutia, v ktorej súd vysvetľuje, akým spôsobom a z akých dôvodov dospel ku konkrétnemu rozhodnutiu. Dostatočné odôvodnenie je nevyhnutné aj z pohľadu práva neúspešnej strany namietať konkrétne skutkové alebo právne závery súdu pri uplatňovaní prípadných opravných prostriedkov. Civilný sporový poriadok v ustanovení § 236 CSP upravuje základné obsahové náležitosti a kvalitatívne požiadavky na odôvodnenie uznesenia. V prípade rozhodnutia o nároku na náhradu trov konania v zmysle § 257 CSP je potom súd najmä povinný v odôvodnení svojho rozhodnutia náležite vyhodnotiť výnimočnosť danej veci a existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa, odôvodňujúcich tu neaplikáciu zásady procesného zavinenia (§ 256 CSP).

Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolací súd v predmetnej veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie si svoju povinnosť vyplývajúcu mu z ustanovenia § 236, § 234 ods. 2 a § 220 CSP riadne nesplnil, nakoľko svoje skutkové a právne závery vedúce ho k záveru o nepriznaní nároku na náhradu trov konania žalovanému neodôvodnil.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky ak súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 ústavy inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu ochranu (I. ÚS 4/1994).

Vady konania vymedzené v § 389 ods. 1 písm. a) až d) CSP sú porušením základného práva strany sporu na spravodlivý proces, toto právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj cit. čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A), Komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T. c/ a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález sp. zn. I. ÚS 226/03), treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

Pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva strany na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu; porušením uvedeného práva strany a povinnosti súdu sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky i s jeho dôvodmi) v rámci využitia prípadne riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

V danom prípade súd prvej inštancie na základe vyššie uvedených záverov odvolacieho súdu svoje rozhodnutie riadne neodôvodnil, zistené skutočnosti vo vzájomných súvislostiach dostatočne nevyhodnotil. Ak potom nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá dôvodnosť podaného odvolania podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP v závislosti od miery znemožnenia stranám realizovať ich právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia.

Keďže v danom prípade došlo nesprávnym procesným postupom súdu prvej inštancie (neodôvodnením rozhodnutia v súlade so zákonnými požiadavkami) k znemožneniu stranám realizovať ich procesné právo na vysvetlenie dôvodov rozhodnutia v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom s poukazom na mieru zlyhania súdu prvej inštancie, ktorý konkrétne dôvody svojho rozhodnutia neuviedol, ich nie je možné napraviť v konaní pred odvolacím súdom, odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie s poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu s použitím ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Povinnosťou súdu prvej inštancie, viazaného vyslovenými právnymi názormi odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP), bude v ďalšom konaní v súlade s platnou procesnou normou náležite vyhodnotiť všetky relevantné okolnosti danej právne veci, potom o nároku na náhradu trov konania opätovne rozhodnúť, pričom rozhodnutie je nevyhnutné náležite odôvodniť, t. j. vyporiadať sa so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a argumentmi sporových strán, pričom súd musí svoj myšlienkový postup v odôvodnení dostatočne vysvetliť, čiže logicky kompaktným spôsobom vysvetliť, aké skutočnosti mal za rozhodujúce pri posudzovaní zavinenia zastavenia konania v danej právnej veci, resp. pre aplikáciu ust. § 257 CSP, ktoré okolnosti považoval za dôvody hodné osobitného zreteľa.

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

- 2 -

31CoKR/5/2022

31CoKR/5/2022-

2121204531

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).